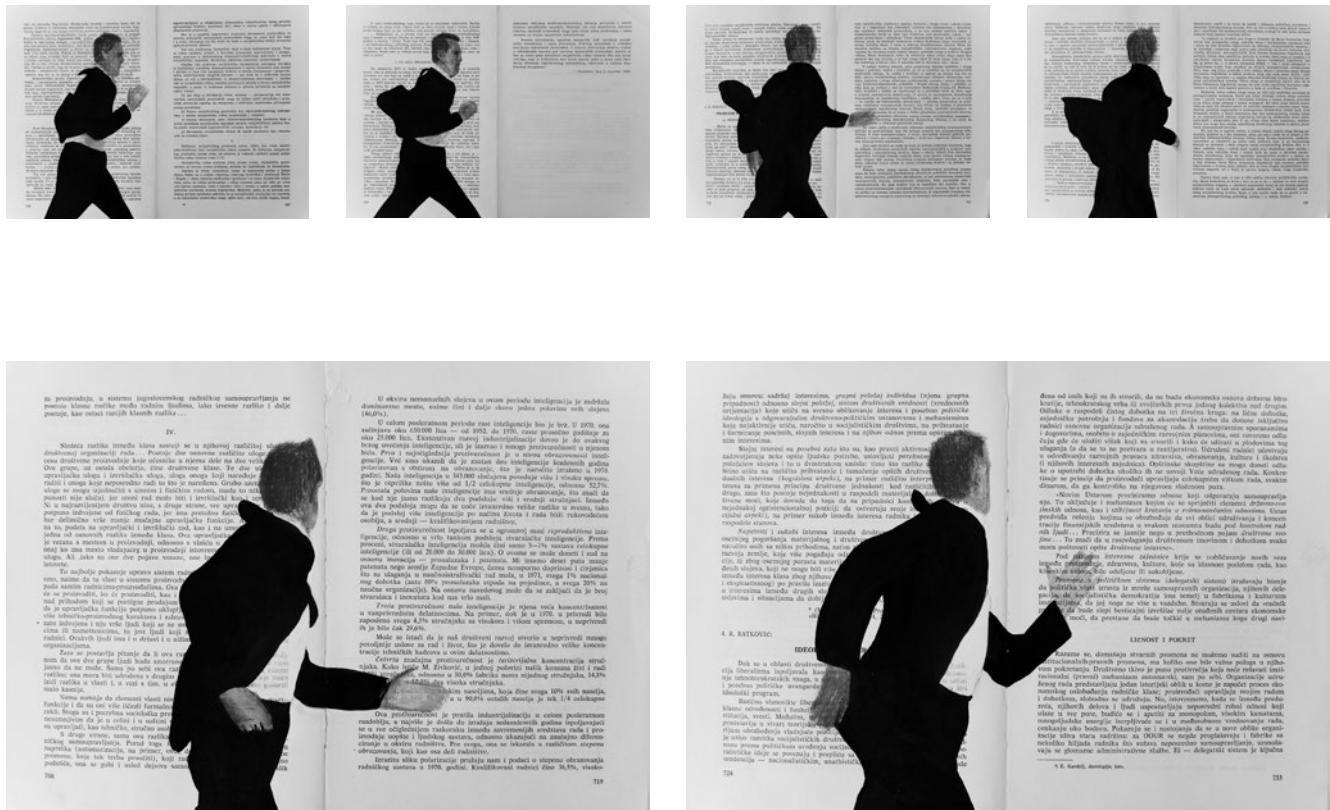

Panic Book, video animacija, 2013

čoveka. Tu se gubi razlike između neposrednog proizvođača i radnog čoveka izvan neposrednog materijalnog proizvodnog procesa, a čitava društvena zajednica postaje zajednica proizvođača. Taj proces društvenih preobrazbi biće osnovna karakteristika društvenog razvijanja cele epohe socijalizma, ka punom ostvarenju osnovnih društvenih i ekonomskih ciljeva radnih ljudi — ka komunizmu.

DRUSTVENA I EKONOMSKA SUSTINA SOCIJAL

Svaki istorijski oblik društva karakter koji su osnovni — odnosi ljudi u proizvodnji voda. Socijalizam donosi nove društvene ošticti, Socijalizam nije samo „politika u mad hleba“, mada je podizanje blagostanja čeve privrede. Socijalizam se ne izjednačava kosulji slobode, mada je težak gove ideologije. Suština socijalizma nomskom snaženju je da ga jedan od osnovnih dioničara društvenog povezat

Uvodnjem i upravljanjem proizvođača i kroz proizvodnji i poslovanju. Nestaju osnovne kapitalizma: onemogućiti pitalističkog načina celokupna proizvodnja.

Sa ekonomskim razvojem proizvodnje prema potrošačima omogućava usmeriti se na potrebe potrošača, stavljanje u prodaju novog proizvoda koji on priznaje.

Društvena svojina nad sredstvima slavili revolucionarnim preobraženju, osim sredstava za proizvodnju svojina nad sredstvima za proizvodnju socijalističku svojinu, već je postala i odnosa u proizvodnji iz kojih postoji a time i za ekonomski i politički nacija, nego i socijalističke države.

Stvarna društvena sadržina to-
moupravljanja
proizvođača, u proizvodnji, samou-
opštini, srezu,

samoupravljanja u nas nije imao samo svoje uspone, već i kolebanja, pa i zastoje i prekretnice. Imao je on i svoje kritične prekretnice u kojima je naša društvo došlo u položaj da se moralo odlučivati ne samo za održavanje samoupravnog sistema, već i za ispravljanje promašaja i traženja novih rešenja, a i za otvorenu sukobu sa onim tendencijama i društvenim i političkim snagama koje su nastojale da ga deformišu. Sve je to logičan put u razvitku jednog društva, utoliko preako se ima u vidu da ne raspolažemo "gotovim formulama" kojima bismo uvek mogli da postignemo željene rezultate.

Meditum, posmatrano kroz prizmu dugoročnog trenda, mi ocenjujemo da je sistem socijalističkog samoupravljanja u našoj zemlji uglavnom izdržao dosadašnje istorijske probe i da je na kritičnim raskrsnicama svoga razvoja obično znao da nadre puteve i rešenja koji su mu omogućili da čini korake dalje i da ojača svoju unutrašnju koheziju, kao i svoju društvenu i političku snagu. U svakom slučaju, ni jedna kriza nije bila takva da bi zapretila okretanje točka istorije nazad.

Takav razvoj nije tekao stihiski, sam od sebe. On je bio moguć pre svega zato što sistem socijalističkog samoupravljanja u nas nije samo oblik demokratskog upravljanja radnika uslovima i sredstvima za proizvodnju, već i polazna takva samoupravljeno preobrazba celog društva, a posebno učvršćivanja vlasti i rukovodeće uloge radničke klase i svih radnih ljudi. Da u našem društvu nije bila obezbedena takva vlast radniku, zajedno sa svim radnim ljudima, koja jedina može dosledno da obezbedi društveno-sjajni karakter sredstava za proizvodnju, samoupravljanje bi se u nisu stvilo, u najboljem slučaju, da jedan oblik participacije radnika u upravljanju sredstvima za proizvodnju. Doduše, svaka participacija radnika u sistemu privatno-sjajnog ili državno-sjajinskog monopolija može značiti korak napred u društvenom progresu, ne samo u smislu jačanja političke pozicije radničke klase u društvu, već i u smislu ograničavanja tog sjajinskog monopolija. Takva je bila naša situacija u prvim godinama posle rata. Pa ipak, participacija i samoupravljanje radnog čoveka, po našem shvaćanju, nisu identični pojmovi uštajani. Naš sistem socijalističkog samoupravljanja je postepeno prerastao izmene, transformacije time što je radnička klasa, zajedno sa svim radnim ljudima, menjala ka samoupravno organizovan udrženi red stekla neposredno uticaja na odlučujuće institucije sistema državne vlasti. Takva pozicija radničke klase u udruženom radu u celini u sistemu vlasti je u poslednje vreme posebno ojačala delegatskim sistemom. A takav sistem vlasti ozbiljno je preprečio recidivnu državno-birokratskih ili tehnikotskog-menadžerskog monopola u društvenom radu i društvu uopšte.

Bitan faktor i pokretačka snaga kontinuiranog razvoja samoupravljaljiva na u našoj zemlji je nesumnjivo, i to što su se vodeće ideje i političke snage našeg društva, a pre svega Saveza komunista Jugoslavije, ne samo opredelile za samoupravljanje, već su razradom njegovog idejnog, društveno-ekonomskog, političkog i kulturnog koncepta neprekidno podsticale i usmjeravale razvoj samoupravnog sistema i njegovu unutrašnju integraciju u pravcu izgradnje jedinstvenog, konzistentnog i celovitog društvenog sistema. Očigledno je da u prevladavanju protivrečnosti i konflikata interesa, kojih imaju i u našem samoupravnom socijalističkom društvu, spontanitet i empirizam ne mogu biti jedini faktori razvoja. Ne samo nauka, već i ideje i političke snage društva, kao i drugi faktori svesnog ljudskog stvaranja, neophodna su i u mnogom pogledu odlučujuća komponenta tog procesa. Mi na

Panic Book, video animacija, 2013

